

Ootame kogemusi ja mälestusi
seoses külalisraamatutega!

Külalisraamat lugudes ja esemena

Raamatuaastal pöörame pilgu ühele väga erilisele raamatule – külalisraamatule (või külalisteraamatule). Raamatule, mis valmib samasse paika sattunud isikute koostöös ning kõneleb ühtviisi nii paigast, millega ta seotud on, isikutest, kes seda omavad, kui ka kõigist neist, kes sellesse sissekandeid teevad. Pikemaajaliselt kasutusel olnud raamatutest võime leida aga viiteid ka üldisematele ühiskondlikele muutustele.

Kirjutada võib kodustest ning asutuste, ühingute, kogukonnakeskuste jm külalisraamatutest, nii pikaajalistest kui ka konkreetse sündmuse puhuks kasutusele võetutest. Kirjutada võib külalisraamatutest, mida on peetud järjekindlalt, ja neist, mis peale lühiajalist kasutust meelest läinud või uue funktsiooni leidnud. Ootame vastuseid nii neilt, kellel endal kodus (asutuses) külalisraamat, kui ka neilt, kes kokku puutunud üksnes teiste inimeste (või organisatsioonide) omadega. Kaastöö võib kirjutada vabas vormis või vastata küsimustikule. Vastata võib ka osale küsimustest. Võimalusel lisage juurde visuaalseid materjale, nt fotosid raamatute sisust ja välimusest. Oleme huvitatud raamatutega seotud lugudest, kogemusest ja mälestustest ning ka raamatutest endast.

Oleme väga tänulikud, kui peate võimalikuks oma külalisraamatu arhiivile annetada.

Kokkuleppel on võimalus ka oma kirjapanekus käsitletud külalisraamat arhiivis digiteerida ja see tagasi saada – sel juhul palun enne materjali esitamist ühendust võtta.

Kogumisvõistlust korraldab Eesti Rahvaluule Arhiiv koostöös Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonnaga.

Ootame kaastöid 2025. aasta jooksul veebilehel **kratt.folklore.ee**, e-kirjaga aadressile **kratt@folklore.ee** või postiga

Eesti Kirjandusmuuseum, Eesti Rahvaluule Arhiiv, Vanemuise 42, 51003 Tartu, märksõna KÜLALISRAAMAT.

Küsimuste korral võta ühendust: Katre Kikas katre.kikas@folklore.ee või ERA uurijasaaliga 7 377 730.

1. Külalisraamatu omamine

Kas teie peres/suguvõsas/organisatsioonis kasutatakse külalisraamatuid?

Mis ajast on neid kasutatud?

Kelle initsiatiivil need kasutusele võeti?

Mis puhkudel on need välja toodud?

Mida neisse kirjutatakse?

Kui kerge on raamatu omanikuna meeles pidada seda külalistele anda?

Mis saab raamatuga siis, kui ta täis saab?

Pane kirja mõni naljakas või eripärane juhtum seoses külalisraamatuga.

2. Külalisraamatute ümbrus ja sisu

Millistes kontekstides oled külalisraamatutega kokku puutunud (tuttavate juures kodus, kultuuriasutustes, puhkekodudes, matkaonnides...)?

Kuidas mõjutab kontekst sissekandeid, mida neisse teed?

Kuidas suhtud, kui külas olles või mõnd kultuuriasutust külastades on vaja täita külalisraamatut?

Milliseid teiste inimeste reaktsioone oled märganud?

Kas sirvid külalisraamatuid, et näha, mis neisse varem on kirjutatud?

Kas arvestad sissekannet tehes sellega, mida enne sind juba on kirjutatud? Kuidas?

3. Külalisraamat kui ese

Kuidas saab raamatust külalisraamat (on see pigem kingitud või ostitud; spetsiaalselt valitud või juhuslik)?

Kas tead mõnda kingitud külalisraamatut, mille uus omanik võtab kasutusele hoopis teisel otstarbel? Millisel?

Kuidas näeb välja tavapärane külalisraamat?

Millised on välimuselt üllatanud?

4. Kirjelda mõnd külalisraamatut

(või nende sarja), millega oled tihedamalt kokku puutunud:

Kuidas see välja näeb?

Kes on/on olnud selle omanik(ud)?

Kui pikalt (ning mis ajavahemikus) on see kasutusel olnud?

Mis puhkudel on tehtud sissekandeid?

Milliseid sissekandeid neis on (kas on näiteks tsitaate, joonistusi, fotosid, luulevormis sissekandeid...)?

Kas neis on erilisemaid kirjutajaid või sissekandeid?

Kuidas kirjutajad end identifitseerivad (täisnimi, allkiri, hüüdnimi, amet, roll)?

Kas sissekanded on pigem individuaalsed või kollektiivsed?

Milline on sissekirjutuste toon (tõsine, pidulik, naljatlev,...)?

Kas kirjutajad viitavad varasematele sissekannetele?

Pane ka kirja, kui raamatu kasutuses on toimunud muutusi (nt omanikud on vahetunud, raamat on asukohta muutnud vms).

Kas raamatu kasutus on olnud järjepidev või on olnud aegu, mil raamat oli nn unustatud? Kuidas toimus raamatu taasavastamine?

Kas raamatusse on kleebitud fotosid või muid materjale?

Võid lisada ka fotosid selle raamatu kasutamisest.

5. Külalisraamatule lähedased raamatud

Mõnikord täidab külalisraamatu rolli raamat, mida kasutatakse ka muudel otstarvetel. Kui oled sellise raamatuga kokku puutunud, siis kirjelda seda ning selle kasutust. Kuidas seda raamatut nimetatakse?

Mida (ja kelle poolt) sinna veel üles märgitakse?

Too välja ka see, kui oled kokku puutunud mõne muu viisiga külalistelt tagasisidet saada või külaskäiku jäädvustada (nt plakat seinal, tühi seinapind vms)?

Oled sa kohtunud raamatuga, mis omanikuga koos külas käib?